

«ТАСДИҚЛАНГАР»

«САМАРҚАНДДОНМАҲСУЛОТЛАРИ» АЖ
акциядорларининг навбатдан ташқари умумий
йигилишининг 2016 йил 28 июндаги 1-сонли
карори билан.

**"Самарқанддонмаҳсулотлари"
акциядорлик жамияти
"Ички назорат тўғрисида" ги
НИЗОМИ**

I. Умумий қоидалар

Мазкур ички назорат тұғрисидаги низом (кейинги матнларда низом деб юритилади) Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари, "Самарканнданмахсулотлари" акциядорлик жамияти (кейинги матнларда жамият деб юритилади) Устави, корпоратив бошқарув кодекси ва жамиятнинг ички меъёрий хужжатларига асосланган.

Ушбу низом ички назорат тизимининг мақсад ва вазифаларини, унинг ишлеш принципларини ҳамда жамият ва шахсларнинг ички назоратдаги жавобгарлигини белгилайди.

Низомга күшимча ва ўзgartиришлар киритиш жамиятнинг умумий йигилиши қарори билан тартиби солинади.

II. Ички назорат механизмини жорий этиши ва унинг мақсадлари

Самарали ички назорат механизмларини жорий қилиш мақсадида жамият:

- кузатув кенгашы тұғрисидаги низомда унинг таркибиға мустақил аъзоларни киритиш талабларини акс эттиради;
- кузатув кенгашы ҳомиийлик (хайрия) ёки беғараз ёрдам күрсатиши (олиш) тартиби ва шартларини белгилаш ҳамда бу борада қарор қабул қилиш ҳуқуқини факат акциядорларнинг умумий йигилиши ва қонун хужжатларida белгиланган доирада, бу ҳақда барча акциядорлар учун маълумотларни ошкор этган тарзда беради;
- акциядорлар умумий йигилиши қарорига асосан, ҳар йили мустақил профессионал ташкилотлар — маслаҳатчиларни жалб этган ҳолда бизнес-жараёнлар ва лойиҳаларнинг жамият ривожланиш мақсадларига мувофиқлиги юзасидан таҳлил ўтказади;
- жамият самарали ички назорат тизимини жорий қилишнинг асосий мақсадини барча акциядорлар, шу жумладан, миноритар акциядорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлашни белгилайди; ижроия органининг аффилланган шахслар билан ва йирик битимларни мустақил амалга ошириши учун жамиятнинг жорий хўжалик фаолияти билан боғлиқ битимларни аниқлаш масаласини акциядорларнинг умумий йигилишида муҳокама қилинишини таъминлайди;
- жамиятнинг ички аудит хизматига ички назоратни, шу жумладан, 50 фоиздан зиёд улуши жамиятга тегишли бўлган юридик шахслар билан ўтказилган операциялар устидан назоратни амалга ошириш ваколатини беради;
- жамият таркибиға киравчи ташкилотларнинг бошқарув органлари йигилишларида ўзининг вакилларини жамият номидан овоз бериш тартибини белгилайди; жамият умумий йигилишида иштирок этувчи шахсга шундай шахс ҳисобидан ўзи тўлдирган бўллетень нусхасини олиш имконини беради;
- жамият ижро органидан мунтазам равишда жамият таркибиға киравчи корхоналар фаолияти юзасидан уларнинг тасдиқланган бизнес-режасига мувофик, бажарилган ишлар ва эришилган кўрсаткичлар тұғрисида ҳисбот талаб қиласи;
- жамият ички назорат органи (тафтиш комиссияси ва ички аудит хизмати)нинг кузатув кенгашы, акциядорлар умумий йигилиши, миноритар акциядорлар кўмитаси (агар мавжуд бўлса) ва акциядорлар билан ўзаро ҳамкорлиги тартибини ишлаб чиқади ва тасдиқлайди.

III. Ички назорат тизимини шакллантириш

Жамиятда самарали ички назорат тизимини жорий қилиш учун акциядорларнинг умумий йигилиши "Ички назорат тұғрисидаги низом"ни тасдиқлайди. У куйидагилардан иборат бўлади:

- жамиятнинг ички назорат органи таркибиға ҳамда унинг аъзолари малакасига талаблар; ички назорат тизими тұғрисидаги ҳисбот таркиби ва уни шакллантириш регламенти;
- жамият ички назорат органи тизими самарадорлигини баҳолаш учун мустақил профессионал ташкилотлар маслаҳатчиларни жалб қилиш тартиби;

- Ички назорат органи ишини мониторинг қилиш механизмлари тавсифи, унинг аъзоларига тўланадиган компенсация ва мукофот пулларини ҳисоблаш тартиби.

"Ички назорат тўғрисидаги низом" жамият ходимлари, бошқарув ва назорат органи аъзолари учун риоя этилиши мажбурий бўлган ҳужжат ҳисобланади.

жамият "Кузатув кенгаши тўғрисидаги низом" талабларига мувофик, кузатув кенгаши таркибига биттадан кам бўлмаган (аммо уставда кўзда тутилган кузатув кенгаши аъзолари сонининг 15 фоизидан кам бўлмаган) мустақил аъзо киритади.

Куйидагилар жамият кузатув кенгашининг мустақил аъзоси бўлиши мумкин:

(I) сўнгги беш йил мобайнида жамият, унинг шўъба ва аффилланган корхоналарида ишламаган шахслар;

(II) жамият, унинг шўъба ва аффилланган корхоналари акциядори бўлмаган шахслар;

(III) жамият, унинг шўъба ва аффилланган корхоналари билан қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш хақининг беш минг баравари микдоридан юқори суммага тегишли шартномага эга бўлган йирик мижозлари ёки мол етказиб берувчилари билан боғлиқ бўлмаган шахслар;

(IV) жамият, унинг шўъба ва аффилланган корхоналари билан хизмат кўрсатиш юзасидан шартномага эга бўлмаган шахслар;

(V) жамият, унинг шўъба ва аффилланган корхоналари раҳбарлари бўлган ёки сўнгти беш йил мобайнида шундай лавозимларда ишлаган шахснинг оила аъзоси бўлмаган шахслар;

(VI) жамиятни назорат килувчи шахс (ёки жамият устидан жамоа тарзида назорат олиб борувчи гурух ва/ёки ташкилот аъзоси) бўлмаган шахслар;

(VII) жамият билан фуқаролик-хуқуқий шартнома орқали боғлиқ бўлмаган ва жамиятнинг соҳаси бўйича юқори турувчи ташкилоти (жамият) ёки йирик акциядорининг ходими бўлмаган шахслар.

✓ Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини назорат қилиш учун жамият уставига мувофик акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан бир йил муддатга тафтиш комиссияси (тафтишчи) сайланади.

✓ Жамият тафтишчисига ёки тафтиш комиссияси аъзоларига доир малака талаблари акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан белгиланади. Айни бир шахс айни бир жамиятнинг тафтиш комиссияси таркибига (тафтишчиликка) кетма-кет уч мартадан ортик сайланиси мумкин эмас.

Жамият тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ваколат доираси ушбу қонун ва жамият устави билан белгиланади.

Жамият тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) фаолият кўрсатиш тартиби акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан тасдиқланадиган низомда белгиланади.

Жамият тафтиш комиссиясининг (тафтишчисининг) ёзма талабига кўра жамият ижроия органида мансабни эгаллаб турган шахслар жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатларни тафтиш комиссиясига (тафтишчига) тақдим этиши шарт.

Жамият тафтишчиси, ёки тафтиш комиссиясининг аъзолари бир вақтнинг ўзида жамият кузатув кенгашининг аъзоси бўлиши, шунингдек айни шу жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаши мумкин эмас.

Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш тафтиш комиссиясининг (тафтишчининг), акциядорлар умумий йиғилишининг, жамият кузатув кенгашининг ташаббусига кўра ёки жамият овоз берувчи акцияларининг камидаги беш фоизига эгалик қилувчи акциядорнинг (акциядорларнинг) талабига кўра жамият кузатув кенгашини олдиндан хабардор қилиш йўли билан бир йиллик ёки бошқа давр ичидаги фаолият якунлари бўйича амалга оширилади.

Жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текшириш якунларига кўра жамиятнинг тафтиш комиссияси (тафтишчиси) хулоса тузади, бу хулосада:

- жамиятнинг ҳисоботларида ва бошқа молиявий ҳужжатларида кўрсатилган маълумотларнинг ишончлилигига доир баҳо; бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботни тақдим этиши тартиби бузилганлиги, шунингдек молия-хўжалик фаолияти амалга

оширилаётганда қонун хужжатлари бузилганини фактлари тўғрисидаги ахборот кўрсатилиши шарт.

Тафтиш комиссияси (тафтишчи) жамиятда аффилланган шахслар билан тузилган битимлар, ёки йирик битимлар мавжудлиги, шунингдек қонун хужжатларининг ва жамият ички хужжатларининг бундай битимларни тузишга доир талабларига риоя килиниши тўғрисидаги хуносани ҳар чоракда жамият кузатув кенгашиниг мажлисига олиб чиради.

Ушбу модданинг саккизинчи қисмida кўрсатилган ахборотни ўз ичига олган хуносада акциядорларнинг йиллик умумий йигилишида эшитилади. Активларининг баланс қиймати энг кам иш ҳақи миқдорининг юз минг баробаридан кўп бўлган жамиятда ички аудит хизмати ташкил этилади.

Ички аудит хизмати жамиятнинг кузатув кенгашига хисобдордир. Жамиятнинг ички аудит хизмати жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари томонидан қонун хужжатларига, жамият уставига ва бошка хужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия хисобида ва молиявий хисботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминланишини, хўжалик операцияларини амалга оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сакланишини, шунингдек жамиятни бошқариш юзасидан қонун хужжатларида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари ишини назорат қилади ҳамда баҳолайди.

Жамиятнинг ички аудит хизмати ўз фаолиятини, агар қонунда ўзгача қоида назарда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси томонидан белгиланадиган тартибга мувофик амалга оширади.

Акциядорлар билан корпоратив муносабатлар бошқармаси: